

ONA JĀŅKALNE

Dzimusi 1930. gada 2. septembrī Lietuvā

Mācības: Lietuvas Valsts kurlmēmo institūta skolā

LNS biedre no 1949. gada

Darbs: Pļaviņu biedrības klubā, 1965 — 1988

Sabiedriskā rosība: Pļaviņu nodaļas priekšsēdētāja,
LNB Centrālās valdes locekle, LNB kongresu delegāte

LNS Goda biedre no 1985. gadā

Lai kādi prieki vai bēdas — kopā

Ona Jāņkalne (arī Grigoroviča) — latvieša un lietuvietes meita — dzimusi Lietuvā, Rokišķiu apriņķī, Juodupes pagasta Pruseliu sādžā.

Ģimenē bija 4 bērni. Skolas gaitas viņa uzsāka 1938. gadā. Mācījās vietējā lauku četrgadīgajā skolā «Butēnišķi». Diemžēl 1940. gada ziemā mazā Ona saslima ar meningītu un zaudēja dzirdi. Tad viņai bija 9 gadi...

1941. gadā iestājās Lietuvas Valsts kurlmēmo institūtā, kur mācījās nepilnus 3 gadus šī institūta paspārnē izveidotajā skolā nedzirdīgajiem bērniem.

Tālāk Ona stāsta pati

«Tad sākās 2. Pasaules karš, ģimene bija spiesta emigrēt uz Latviju, jo draudēja izsūtīšana uz Sibīriju.»

Iemesls — mēs tajos gados tikām uzskatīti par bagātiem, kaut gan mums piederēja tikai 25 hektāri zemes. Bet varbūt tādēļ, ka mammai Amerikā dzīvoja brāļi un māsas? Pēc kara beigām ģimenei vairs nebija iespējams atgriezties savās mājās, jo pastāvēja draudi represijām.

Tā arī apmetāmies uz dzīvi Latvijā. Vecāki dažus gadus nostrādāja kolhozā, tad mežniecībā, līdz nopirka Viesītē mājiņu, kur visu atlikušo mūžu nodzīvoja.

Kā veidojas ceļš uz nedzirdīgo sabiedrību

Bet es devos uz Rīgu. Te man jāsaka paldies māsas vīram. Tajos gados no kolhoza nemaz tik vienkārši nevarēja tikt prom, bet māsas vīrs kaut kā pamatoja, ka man, nedzirdīgai, nav jāpaliek kolhozā, bet jāiet uz Rīgu mācīties. Tā es nokļuvu Centrālajā valdē un veicu tur dažādus darbus.

1949. gada novembrī tiku uzņemta Latvijas Nedzirdīgo biedrībā. Tajā laikā par biedrības priekšsēdētāju strādāja A. Celms.

Amatu mācība

Bet, tā kā mana alga bija maza un Rīgā dzīvošana dārga, tad māsas vīrs mudināja mani izmācīties amatu. Tā es nokļuvu pie šuvējas — ebrejietes, savā arodā izcīlās meistarienes. Šūšanas mākslu apguvu 6 mēnešos, turklāt 4.kategorijas līmenī.

Bet tad biju spiesta pāriet dzīvot uz Ogrī, jo māsa bija nopirkusi vasarnīcu, kuru nevarēja turēt neapdzīvotu. Kā mani negribēja laist prom no šuvējas darba! Es arī vēlējos strādāt tālāk, jo šuvu taču vislabāk no 5 meitenēm... Ogrē gan ātri izplatījās ziņas, ka es šuju, pasūtījumu netrūka.

Top jauna ģimene

Pa reizei tomēr mēdzu aizbraukt uz Rīgu, uz lielākiem pasākumiem. Tur tad arī satiku savu otro pu-sīti Āriju Grigoroviču. 1957. gada Jāņos jau svinējām kāzas.

Tā pirmoreiz nonācu citā uzvārdā. Pēc gada sagaidījām savu pirmdzimto Raimondu, bet 1962. gadā — otru dēlu Eināru. Tad jau mēs dzīvojām Jēkabpilī.

Un tad — darbs Pļaviņu biedrībā

1965. gada maijā pie mums ieradās LNB CV priekšsēdētāja vietnieks A. Celms un piedāvāja man strādāt Pļaviņu nodaļā par kluba vadītāju, solot piešķirt ģimenei dzīvokli. Padomājusi arī piekritu.

Tajā pašā gadā tiku ievēlēta par Pļaviņu nodaļas priekšsēdētāju un šajā amatā pildīju man uzticētos pienākumus līdz pat aiziešanai pensijā (1988).

Tie bija raženi, bet grūti gadi. Tā kā vēl dzīvojām Jēkabpilī, tad pusgadu nācās ik dienas braukāt no Jēkabpils uz Pļaviņām, jo jaunceltā māja vēl nebija gatava. Palīdzēja vīramāte — lielais dēls varēja dzīvot pie viņas Pļaviņās un iet skolā. Jaunākais dēls palika pie otras omītes Viesītē. Tāpēc vēl joprojām saku paldies vecākiem, kuri mūs atbalstīja.

Klubā man daudz palīdzēja un vienmēr atbalstīja mans vīrs Ārijs. Viņš bija mūsu sienasavīzes «Mūsu Druva» veidotājs, un šis izdevums ilgus gadus LNB skatēs ieguva godalgotas vietas. Ārijs palīdzēja arī pasākumu organizēšanā, centās būt ar mums kopā klubā, neraugoties uz veselības problēmām. Viņš mīlēja dzeju, pats pa reizei uzrakstīja kādu dzejasrindu.

Vēl liels paldies pienākas manai tuvākai līdzgaitniecei visos darbos Dzidrai Siliņai.

Vienlaikus man bija jāpilda nodaļas priekšsēdētājas un arī kluba vadītājas pienākumi.

Klubā bija jāorganizē dažādi pasākumi saskaņā ar darba plāniem. Tika rīkotas ekskursijas uz Lietuvu, Igauniju, lekcijas, mutvārdu žurnāli, pārrunas, informācijas par nedzirdīgo dzīvi. «Daudz laba Ona devusi cilvēkiem. Viņa prot tos ieinteresēt, aizraut un sap-

rotami visu izskaidrot. Nekad viņai netrūkst enerģijas un izdomas. Lai kādi mums prieki vai bēdas, Ona ir kopā ar mums, un pēc tam rodas liela vēlēšanās pašiem strādāt vēl labāk, pārvarēt visas grūtības...» («Informācijas Biļetens», 1978, 7).

Bet tad kādu dienu no Sociālās nodrošināšanas ministrijas tika dots rīkojums LNB CV samazināt štatus — kurš gan atkāpsies Rīgā? Tā nu rīkojums atceļoja uz Pļaviņām, un tika likvidēta Pļaviņu nodaļas kluba vadītājas štata vieta, atstājot tik vien kā apkopējas pusštata vienību ar algu — 35 rubļi mēnesī! Tā teikt, smeļies vai raudi...

Pārmaiņas — ne uz labo pusi

Tas gan mūsu ģimenei bija pamatīgs trieciens! Gribēju visu pamest un meklēt citu darbu, bet vīrs mani pierunāja palikt.

Tāds nu man bija tas laiks — nodaļas priekšsēdētāja strādāja par apkopēju, bet tai pašā laikā joprojām no CV pienāca visādi plāni un priekšraksti, jo priekšsēdētājam savi pienākumi bija jāveic sabiedriskā kārtā. Bija vienalga jāpilda CV uzdotie plāni. Pati brīnos, kur man radās tāds spēks un apņēmība visu paveikt. Nostrādāju 23 gadus. Pašai negribas ticēt!

Bez visiem plāniem un pasākumiem man ik gadu vajadzēja rūpēties, lai kluba māja nepaliktu bez malkas. Mums tur bija kopmītnes, par tām arī bija jā rūpējas. Tomēr, darbojoties Pļaviņu nodaļā, vienmēr centos savus darba pienākumus godam izpildīt.

Vēlākos gados biju CV prezidija locekle, četru gadus mēroju ceļu uz Rīgu, uz apspriedēm, sēdēm, semināriem.

Tiku apbalvota ar dažādiem goda nosaukumiem un atzinībām. Priecājos, ka vadība manu sabiedrisko darbu morāli novērtēja un piešķīra LNS Goda biedres

nosaukumu.

Kā bijis, tā izbijis — tagad jau pavisam cits laiks ar citu kārtību un noteikumiem. Gadu gaitā viss ir mainījies, kļuvis savādāks, arī mēs paši.

Tagad mūsu prieks ir bērni

Mums ir mazbērni — dvīņu puikas Renārs un Madars un mazmeita Krista. Kamēr bērni bija mazi, adīju cimodus un zeķes, nu jau viņi lieli, studē un strādā. Arī mazmeita sapņo studēt medicīnu.

Tagad mīļi un satīcīgi ar Arvīdu dzīvojam Rīgā. Mums ir labi draugi. Visu darām kopā. Mīlu kārtību visās lietās, mājās darba pietiek.» D.D.

Onas Jāņkalnes novēlējums

Novēlu jaunajai paaudzei būt atsaucīgai, saprātīgai un visu zinošai nedzirdīgo dzīves virpulī!

